

Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXVII наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 40

Одеса – 2021

воспитания высокого гуманизма и нравственности. В современном информационном обществе формируется «новый человек», то есть меняется образ мышления человека, его взгляды на мир и трансформируется его культура. Таким образом информационное общество трансформирует картину мира человека. Информационная культура представляет собой совокупность механизмов и принципов, обеспечивающих благоприятное взаимодействие этнических и национальных культур, их сочетание с универсальным опытом человечества. При таком социокультурном понимании информационная культура может осознаваться как элемент общей культуры человечества, важнейшим средством воспроизведения мирового культурного сообщества, создание мирового информационного пространства.

Сегодняшняя информация такова, что имея большую ценность в данный момент, может уже завтра быть полностью обесцененной, поэтому своевременное получение информации повышает ее актуальность и практическую значимость.

---

1. Миронова В. В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини. // [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://mdgukid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoj_i_kulturi_ljudini/1-1-0-68

2. Прудникова О. В. Інформаційна культура інформаційного суспільства: філософський вимір. *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"*. Серія : Філософія. 2016. № 4. С. 44 - 53.

МУЗИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬНИЙ РУХ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Сембрак А.

Довгий час фестивалі існували виключно як мистецьке явище і соціальне значення їх, відповідно, визначалося значенням даного виду мистецтва. Тільки у добу інформаційного суспільства стало можливим і необхідним вести мову про фестивалі як соціальне явище.

У сучасному розумінні фестиваль – мистецький захід чи цикл заходів, що відбуваються одноразово чи періодично, в певному місці чи регіоні, об'єднані спільною тематикою та відбуваються в особливо святковій атмосфері [3, с. 90]

Активізація фестивального руху в Україні почалася приблизно із здобуттям незалежності: «Київ Музик Фест», що пройшов у 1990 році, вперше

репрезентував українську музику як самостійне явище, вільне від ідеологічних настанов, а також відчинив двері композиторам української діаспори. Його концепцією (під девізом «Музика і Світ – Світ і Музика») стала презентація української музики у світовому контексті. В рамках фестивалю були започатковані творчі зустрічі, майстер-класи, круглі столи, лекції та семінари, що стали обов'язковими атрибутами у фестивальному житті. «Київ Музик Фест» – перший фестиваль в Україні, що створив власний прес-центр, на чолі з кандидатом мистецтвознавства Галиною Степанченко, яку пізніше змінила Ірина Сікорська. До складу прес-центру, за задумом В. Гандзюк І. Карабиця, увійшли музикознавці старшого й середнього покоління і творча молодь – студенти, аспіранти та молоді викладачі Київської консерваторії [1, с. 434].

Разом із Києвом як найбільшим культурним центром країни у фестивальному русі постали Львів (фестиваль сучасної музики «Контрасти»), Одеса (фестиваль «Два дні і дві ночі нової музики»), Харків («Харківські асамблеї») [2].

Здобуття незалежності сприяло розширенню міжнародних контактів та привнесенню закордонного досвіду проведення фестивалів до України. Разом з тим розширюється аудиторія фестивалів: окрім фестивалів класичної музики виникають розраховані на більш масову аудиторію – фестивалі-конкурси естрадного мистецтва («Червона рута», «Таврійські ігри», «Перлини сезону»). Вони розширюють свою тематику, включаючи в неї окрім музики конкурси молодих театрів, художників, журналістів-початківців, гумор і сатиру.

Характерно, що процеси відродження національних традицій почали пробиватися «знизу», створивши активний фестивальний молодіжний рух у регіонах. Виникли такі музичні фестивалі, як «Оберіг», «Жива вода», «Володимир», «Тарас Бульба», «Мельник», «Шлягер України», «Марія», пізніше «Молода Галичина», «На хвилях Св'язя», концептуальним зерном яких стає створення української молодіжної музичної культури.

У 1996 році було започатковано перший у незалежній Україні джазовий фестиваль «Vinnytsia Jazz Fest». За роки існування фестиваль «виріс» до міжнародної широкомасштабної культурологічної акції і щорічно презентує слухачам кращі зразки світового джазового мистецтва. У подальшому виникли досить відомі джазові фестивалі («Флюгери Львова», Міжнародний джазовий фестиваль «Єдність», «Alfa Jazz Festival», «Jazz in Kiev»), на яких українські музиканти підтримують кращі світові джазові традиції, в тому числі у вокальному напрямку.

Перші фестивалі-конкурси естрадного мистецтва в Україні поступово стали пов'язуватись із шоу-бізнесом – комерційною діяльністю в галузі різних видів мистецтва. Такі його ознаки як масовість та популярність неухильно зростають із розширенням аудиторії фестивалю. Нерідко фестивалем називається масштабний концерт з участю популярних виконавців (наприклад, «Чайка» у Києві), що проходить раз у певний період. Останній час

ознаменувався зростанням на українському просторі літніх open-air фестивалів, які передбачають кількадедне проживання учасників на території, тим самим забезпечуючи максимальне включення їх у фестивалний простір («Підкамінь», «Форт-місія», «АртПоле»).

З початком незалежності в Україні оновилися концепції фестивалів. Головною ознакою стала орієнтація святкових дійств на фольклорну спадщину і поєднання різних видів мистецтва. За таких умов в Острозі з'явився етнофестиваль «Галас» [4, с. 135], у Миколаєві – «Дивограй», в Кіровограді – «Провесінь», в Кривому Розі – «Україна моя», в Білопіллі – «Веселі музики», в Ялті – «Дзвени, бандуро», в Рівному – «З народного джерела».

Щороку в Україні проводиться понад 50 різноманітних музичних фестивалів міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів, серед яких чільне місце посідають аматорські фольклорні фестивалі. Одним із яскравих прикладів є «Лемківська ватра» [5, с. 41].

Організатори фестивалів «Країна мрій», «Шешори», «Трипільське коло», «Червона рута» прагнуть пробудити живий інтерес до історичної спадщини, відродити та інтегрувати в сучасний світ різноманітні етнічні традиції, поєднуючи їх з елементами сучасних досягнень [3, с. 92]. Однак, фестивалний бум, який переживає сучасна Україна – явище не оригінальне в межах європейської культури.

На сучасному етапі розвитку нових технологій у суспільстві народжується нове сучасне мистецтво, що прагне до синтезу і використовує в самодрукуванні мультидисциплінарні підходи: музику, звук, пластику, режисуру, колір, слово, світло, потребує спеціальних професійних знань у всіх цих областях. Тому початок 2000-х років приніс українському музичному простору новий виток розвитку з появою вокальних телевізійних реаліті-шоу «Х-Фактор», «Фабрика зірок», «Народна зірка», створених на основі закордонних телевізійних проєктів. Ці шоу були покликані популяризувати вокально-естрадне мистецтво, даючи змогу будь-якій людині проявити свій талант.

В Україні є багато популярних фестивалів такого плану, що вже заробили міжнародний авторитет: «Імпульс Фест» (Харків), «Файне місто» (Тернопіль), «ЗАХІД –fest» (Львівська обл.), «СХІД-РОК» (Тростянець) та інші.

У сучасному культурному просторі кількість і різноманіття фестивалів-конкурсів постійно зростає, навіть з'являються міжнародні фестивалні організації, які займаються створенням та просуванням фестивалних проєктів: The British and International Federation of Festivals, FIDOF, ВГО «Європейська фестивально-концертна молодіжна ліга».

Отже, фестивалних рух із часу свого зародження в Україні і дотепер не припиняється, націлюючись на збереження та розвиток культурних надбань людства.

---

1. Гуркова О. Іван Кара биць – фундатор Міжнародного музичного

- фестивалю «Київ Музик Фесту». *Українське музикознавство: науково-методичний збірник*. Вип. 37. К., 2011. С. 432 - 436.
2. Новікова Л. Кінофестиваль «Молодість» як віддзеркалення генези національного кінопростору України. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно, телебачення ім. І. Карпенка-Карого*. 2011. Вип. 9. С. 121 - 132.
  3. Пискач А. А. Фестивальний рух у культурному житті України кінця ХХ – початку ХХІ ст.: нефольклорні тенденції. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: збірник наукових праць*. Вип. 17. Рівне, 2011. 220 с.
  4. Скорода Ю. В. проектний менеджмент в контексті реалізації регіональних соціальних проектів в Україні: специфіка та перспективи (з досвіду реалізації Фестивалю етнічної культури «Галас-2008» у Рівненській області). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Культура і соціальні комунікації*. 2010. Вип. 2. С. 132 - 138.
  5. Фабрика-Процька О. Збереження національних традицій на міжнародних фестивалях «Лемківська ватра». *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2009-2010. Вип. 17-18. С. 40 - 46.

НОНКОНФОРМІЗМ І ОДЕСЬКА ХУДОЖНЯ ШКОЛА

Панченко В.

Актуальність проблеми нонконформізму 1960-80-х років у сучасній культурі засвідчує відкриття музеїв нонконформістської культури, систематичне проведення виставок художників-нонконформістів в Україні, поява нової інформації в Інтернеті, нових сайтів, каталогів, дисертацій. Сьогодні є достатньо професійно відрефлектованого матеріалу, за допомогою якого, в контексті нових ідей, можна об'єктивно аналізувати явище нонконформізму, досліджувати його витoki, зокрема наявність традицій південноукраїнської школи живопису в творчості митців-нонконформістів Одеси в контексті культурологічних ідей ХХ століття.

Основними напрямками образотворчого мистецтва в Одесі 1960-80-х років були: 1) соцреалізм; 2) реалізм із традиціями південноукраїнської школи живопису (плер, імпресіонізм); 3) модерністський нонконформізм